ÜLDKOHTU OTSUS (neljas koda)

20. september 2011 *

Kohtuasjas T-232/10,

Couture Tech Ltd, asukoht Tortola (Briti Neitsisaared), esindaja: *barrister* B. Whyatt,

hageja,

versus

Siseturu Ühtlustamise Amet (kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused), esindaja: G. Schneider,

kostja,

mille ese on hagi Siseturu Ühtlustamise Ameti teise apellatsioonikoja 5. märtsi 2010. aasta otsuse (asi R 1509/2008-2) peale, mis puudutab Nõukogude Liidu riigivappi kujutava kujutismärgi ühenduse kaubamärgina registreerimise taotlust,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

ÜLDKOHUS (neljas koda),

koosseisus: president I. Pelikánová (ettekandja), kohtunikud K. Jürimäe ja M. van der Woude,

kohtusekretär: E. Coulon,

arvestades 21. mail 2010 Üldkohtu kantseleisse saabunud hagiavaldust,

arvestades 7. septembril 2010 Üldkohtu kantseleisse saabunud vastust,

arvestades Üldkohtu presidendi 9. detsembri 2010. aasta otsust jätta hageja esitatud taandamise taotlus rahuldamata,

arvestades, et ühe kuu jooksul alates kirjaliku menetluse lõpetamisest teatamisest ei olnud pooled esitanud taotlust kohtuistungi määramiseks, ning otsustades ettekandja ettepaneku ja Üldkohtu kodukorra artikli 135a alusel teha otsuse ilma suulise menetluseta,

on teinud järgmise

otsuse

Vaidluse taust

1 Hageja Couture Tech Ltd esitas 22. detsembril 2006 Siseturu Ühtlustamise Ametile (kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused) (edaspidi „ühtlustamisamet") nõukogu 20. detsembri 1993. aasta määruse (EÜ) nr 40/94 ühenduse kaubamärgi kohta (EÜT 1994, L 11, lk 1; ELT eriväljaanne 17/01, lk 146) (muudetud kujul) (asendatud nõukogu 26. veebruari 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 207/2009 ühenduse kaubamärgi kohta (ELT L 78, lk 1)) alusel ühenduse kaubamärgi registreerimise taotluse.

2 Kaubamärk, mille registreerimist taotleti, on järgmine kujutismärk:

3 Kaubad ja teenused, mille jaoks kaubamärgi registreerimist taotleti, kuuluvad 15. juuni 1957. aasta märkide registreerimisel kasutatava kaupade ja teenuste rahvusvahelise klassifikatsiooni Nizza kokkuleppe (uuesti läbi vaadatud ja parandatud kujul) klassidesse 3, 14, 18, 23, 26 ja 43.

4 Kontrollija 27. augusti 2008. aasta otsusega jäeti registreerimistaotlus rahuldamata põhjusel, et taotletav kaubamärk on vastuolus avaliku korra või üldtunnustatud moraalipõhimõtetega määruse nr 40/94 artikli 7 lõike 1 punkti f (nüüd määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 1 punkt f) tähenduses, koostoimes määruse nr 40/94 artikli 7 lõikega 2 (nüüd määruse nr 207/2009 artikli 7 lõige 2).

5 Hageja esitas 20. oktoobril 2008 kontrollija otsuse peale kaebuse.

6 Ühtlustamisameti teine apellatsioonikoda jättis 5. märtsi 2010. aasta otsusega (edaspidi „vaidlustatud otsus") kaebuse rahuldamata. Kõigepealt tuvastas apellatsioonikoda, et taotletav kaubamärk koosneb endise Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu (NSVL) riigivapi kujutisest. Ungari, Läti ja Tšehhi Vabariigi õigusele ja haldustavale tuginedes otsustas apellatsioonikoda, et endise NSVL-iga seotud sümboleid tajub asjaomase avalikkuse, s.t laia avalikkuse oluline osa, selles Euroopa Liidu osas, mis oli varem allutatud nõukogude režiimile, avaliku korra või üldtunnustatud moraalipõhimõtetega vastuolus olevana. Selle põhjal tegi apellatsioonikoda järelduse, et taotletav kaubamärk on määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 1 punktiga f vastuolus vähemalt Ungari ja Läti territooriumil. Apellatsioonikoja sõnul piisab registreerimisest keeldumiseks sellest, et tähist peetakse avaliku korra või üldtunnustatud moraalipõhimõtetega vastuolus olevaks ühesainsas liikmesriigis. Neil asjaoludel otsustas apellatsioonikoda, et määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 1 punkti f ja artikli 7 lõike 2 alusel tuleb kaubamärgi registreerimisest keelduda.

Poolte nõuded

7 Hageja palub Üldkohtul:

– tunnistada hagi vastuvõetavaks;

– tühistada vaidlustatud otsus;

– mõista kohtukulud välja ühtlustamisametilt.

8 Ühtlustamisamet palub Üldkohtul:

– jätta hagi rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitlus

9 Hageja esitab kaks väidet, millest esimene tugineb määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 1 punkti f ja artikli 7 lõike 2 rikkumisele ning teine õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte ja õiguskindluse põhimõtte rikkumisele.

Esimene väide määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 1 punkti f ja artikli 7 lõike 2 rikkumise kohta

10 Esimene väide koosneb kahest osast. Väite esimese osa kohaselt rikkus apellatsioonikoda määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 1 punkti f ja artikli 7 lõiget 2 tõlgendades õigusnormi. Väite teine osa tugineb hindamisveal, mille apellatsioonikoda tegi, kohaldades nimetatud sätteid taotletava kaubamärgi puhul.

Väite esimene osa, mis käsitleb määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 1 punkti f ja artikli 7 lõike 2 tõlgendamisel õigusnormi rikkumist

– Poolte argumendid

11 Esiteks väidab hageja, et vastupidi apellatsioonikoja sedastusele ei tulene määruse nr 207/2009 artikli 7 lõikest 2, et kaubamärgi registreerimisest tuleb keelduda, kui selle suhtes kohaldub mõni selle määruse artikli 7 lõikes 1 ette nähtud absoluutsest keeldumispõhjusest ainult liidu ühes osas.

12 Hageja sõnul on määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 2 eesmärk teistsugune. See säte kuulub kohaldamisele siis, kui mõne liikmesriigi õiguses puuduvad määruse nr 207/2009 artikli 7 lõikes 1 sätestatud kõigile absoluutsetele keeldumispõhjustele vastavad sätted või on ette nähtud nimetatud sättega võrreldes täiendavad absoluutsed

keeldumispõhjused. Sätte kohaldamise tulemuseks on olukord, kus sõltumata liikmesriikides kehtestatud erinevatest absoluutsetest keeldumispõhjustest on ühenduse kaubamärgi registreerimismenetluses asjakohased vaid need, mis on nimetatud määruse nr 207/2009 artikli 7 lõikes 1.

13 Hageja arvates toetab tema seisukohata see, et määruse nr 207/2009 artikli 7 lõikes 2 on kasutatud sõnu „olenemata sellest, et". Apellatsioonikoja poolt kaitstav tõlgendus eeldab, et nende sõnade tähendus on „siis, kui", „kui" või „[lõike 1 kohaldamiseks] piisab, kui" ja seega põhineb see tõlgendus sätte valesti mõistmisel.

14 Hageja lisab, et kuigi määruse nr 207/2009 artikli 7 lõige 2 hõlmab kõiki selle määruse artikli 7 lõikes 1 ette nähtud absoluutseid keeldumispõhjusi, ei saa apellatsioonikoja tõlgendust kohaldada kõigi nende põhjuste suhtes ja eelkõige selle määruse artikli 7 lõike 1 punktis b ette nähtud põhjuse suhtes.

15 Teiseks väidab hageja määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 2 omapoolsele tõlgendusele tuginedes, et vastupidi apellatsioonikoja seisukohale tuleb sama määruse artikli 7 lõike 1 punktis f olevaid mõisteid „avalik kord" ja „üldtunnustatud moraalipõhimõtted" tõlgendada liidu avalikule korrale ja üldtunnustatud moraalipõhimõtetele viitavana. Nende mõistete sisu tuleb seega analüüsida liidu õiguse alusel ning lähtudes selle õiguse eesmärkidest ning aluspõhimõtetest, mis on ühised kõigile liikmesriikidele, ning tuginedes rahvusvahelistele kokkulepetele, nagu Roomas 4. novembril 1950 allkirjastatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioon (edaspidi „EIÕK"). Seevastu ei oma tähtsust eri liikmesriikide õigusnormid, avalik kord ja üldtunnustatud moraalipõhimõtted, mis võivad olla ühenduse tasandi omadest erinevad.

16 Hageja väidab sellega seoses, et erinevalt siseriiklikest kaubamärkidest on ühenduse kaubamärgi ülesanne anda panus ühisturu majandusarengusse. Järelikult reguleerib ühenduse kaubamärki ühtne liidu õigus ning sellele kaubamärgile antakse ühtne kaitse, mis kehtib kogu ühenduse territooriumil, nagu tuleneb eelkõige määruse nr 207/2009 põhjendustest 2–4.

17 Samuti on määruse nr 207/2009 põhjenduse 12 kohaselt ühtlustamisamet ühenduse õiguse alusel tegutsev iseseisev organ. Neil asjaoludel leiab hageja, et nii ühtlustamisamet kui ka liidu kohtud peavad kohaldama seda määrust tegutsemistava alusel, mis on sõltumatu eri liikmesriikide vastavast tavast.

18 Lisaks sellele muudab lähenemisviis, mille puhul võetakse arvesse eri liikmesriikide avalikku korda ja üldtunnustatud moraalipõhimõtteid, ühenduse kaubamärgi registreerimise taotleja seisukohalt ülemäära koormavaks. Samuti peab sellise lähenemisviisi puhul taotleja, kelle kaubamärk on vastuolus avaliku korra ja üldtunnustatud moraalipõhimõtetega ainult ühes liikmesriigis 27-st, saavutama 26 siseriiklikku registreeringut ja neid kehtivana hoidma. See asjaolu on veelgi silmatorkavam selle tõttu, et kuigi vastavalt määruse nr 207/2009 artikli 110 lõikele 2 võib kaubamärgi kasutamise liikmesriigis keelata muu hulgas selle liikmesriigi kriminaalõiguse alusel, ei õigusta see asjaolu ühenduse kaubamärgi omaniku tema õigustest ilma jätmist.

19 Hageja leiab, et tema seisukohta toetab kohtupraktika, mille kohaselt on ühenduse kaubamärgi kord iseseisev süsteem, mille kohaldamine on sõltumatu mis tahes siseriiklikust süsteemist. Nimelt tuleneb sellest kohtupraktikast, et arvestama ei pea liikmesriikidest lähtuvate asjaoludega ega sellega, kas ühenduse kaubamärgi kasutamine on kooskõlas nende liikmesriikide kriminaalõigusega.

20 Kui kohus peaks otsustama, et eri liikmesriikide avaliku korra ja üldtunnustatud moraalipõhimõtetega tuleb arvestada, siis väidab hageja teise võimalusena, et ühtlustamisameti kontrolli käigus tuleb sel juhul arvestada kõigi liikmesriikidega või teatavate liikmesriikide gruppidega ja mitte üksnes nendega, keda ühtlustamisamet otsustab mainida. Eriti oluline on viia läbi „tasakaalustamine", kuna liikmesriigi või liikmesriikide grupi seisukohti ei tohi laiendada kogu liidule.

21 Komisjon väidab, et hageja argumendid ei ole põhjendatud.

– Üldkohtu hinnang

22 Esiteks tuleneb kohtupraktikast, et määruse nr 207/2009 artikli 7 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et kaubamärgi registreerimisest tuleb keelduda siis, kui sellele kohaldub mõni artikli 7 lõikes 1 ette nähtud keeldumispõhjustest mõnes liidu osas. Sõltuvalt juhtumist võib selline osa koosneda ühestainsast liikmesriigist (vt selle kohta Euroopa Kohtu 22. juuni 2006. aasta otsus kohtuasjas C-25/05 P: Storck *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet, EKL 2006, lk I-5719, punktid 81 ja 83).

23 Mis puutub hageja argumentidesse, mis selle tõlgenduse kahtluse alla seavad, siis tuleb kõigepealt märkida, et selline sõnastus ei ole vastuolus määruse nr 207/2009 artikli 7 lõikega 2. Selles sättes sõnade „olenemata sellest, et" kasutamine tähendab, et isegi kui tähise kohta kehtib absoluutne keeldumispõhjus vaid liidu ühes osas, ei ole see takistuseks määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 1 kohaldamisele. Kui lugeda selle määruse artikli 7 lõikeid 1 ja 2 koos, tuleb kaubamärgi registreerimisest keelduda siis, kui kaubamärgi kohta kehtib absoluutne keeldumispõhjus kogu liidu territooriumil või, vastavalt asjaoludele, ainult selle territooriumi osas.

24 Järgmiseks tuleb sedastada, et kuigi määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 2 sõnastus on üldine, ei tulene sätte sõnastusest siiski, et selles kehtestatud norm peab tingimata olema kohaldatav iga selle määruse artikli 7 lõikes 1 nimetatud keeldumispõhjuse suhtes. Mis puutub määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 1 punktis b olevasse absoluutsesse keeldumispõhjusesse, millele hageja konkreetselt viitab, siis on täiesti võimalik, et tähisel puudub eristusvõime vaid liidu territooriumi ühes osas eelkõige selle tõttu, et tähisel on üksnes teatavates keeltes sisuline tähendus, või tulenevalt asjaomaste kaupade või teenuste erinevatest turustustavadest.

25 Lõpuks tuleb märkida, et kui sõltumatult liikmesriikides ette nähtud absoluutsetest keeldumispõhjustest on ühenduse kaubamärgi registreerimismenetluses asjakohased vaid need absoluutsed keeldumispõhjused, mis on nimetatud määruse nr 207/2009 artikli 7 lõikes 1, siis tuleneb see määruse olemusest, sest see on kõigis osades kohustuslik akt ja vahetult kohaldatav kõigis liikmesriikides. Sellega seoses näeb kõnealune säte ette absoluutsete keeldumispõhjuste ammendava loetelu, milles ei ole viidatud liikmesriikide õiguses sätestatud absoluutsetele keeldumispõhjustele. Samuti täpsustab määruse nr 207/2009 artikli 1 lõige 1, et kaubamärk registreeritakse selle määrusega ette nähtud tingimuste kohaselt ja selles määruses sätestatud viisil. Järelikult ei saa toetada määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 2 sellist tõlgendust, mille pakub välja hageja, sest see välistaks selle lõike kasuliku mõju.

26 Neil asjaoludel tuleb sarnaselt apellatsioonikojaga sedastada, et määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 1 punkti f ja sama artikli lõike 2 alusel tuleb kaubamärgi registreerimisest keelduda siis, kui see kaubamärk on vastuolus avaliku korra või üldtunnustatud moraalipõhimõtetega mõnes liidu osas, kusjuures sõltuvalt juhtumist võib selleks olla üksainus liikmesriik.

27 Mis teiseks puutub küsimusse, kas mõisteid „avalik kord" ja „üldtunnustatud moraalipõhimõtted" tuleb tõlgendada ainult kõigile liikmesriikidele ühiste asjaolude alusel või tuleb arvesse võtta ka eri liikmesriikidele eriomaseid asjaolusid, siis tuleb märkida,

et vastavalt kohtupraktikale on kaubamärgi peamine ülesanne identifitseerida kauba või teenuse päritolu, võimaldamaks kaubamärgiga tähistatud kauba või teenuse ostnud tarbijal teha hilisema ostu korral sama valik juhul, kui kogemus osutus positiivseks, või teha teistsugune valik juhul, kui kogemus osutus negatiivseks (Üldkohtu 27. veebruari 2002. aasta otsus kohtuasjas T-34/00: Eurocool Logistik *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet (EUROCOOL), EKL 2002, lk II-683, punkt 37).

28 Seega on kaubamärk mõeldud kasutamiseks sellega tähistatavate kaupade ja teenuste tarbijatest koosneva avalikkuse puhul.

29 Määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 1 punktis f ette nähtud absoluutse keeldumispõhjuse aluseks olev üldine huvi seisneb selliste tähiste registreerimise ärahoidmises, mis liidu territooriumil niisuguse kasutamise korral kahjustaksid avalikku korda või üldtunnustatud moraalipõhimõtteid.

30 Neil asjaoludel tuleb määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 1 punktis f ette nähtud absoluutse keeldumispõhjuse olemasolule anda hinnang selle põhjal, kuidas tajub tähist nende kaupade või teenuste liidu territooriumil asuv keskmine tarbija, mille jaoks registreeringut taotletakse.

31 Esiteks asuvad liidu territooriumil olevad tarbijad definitsioonist tulenevalt mõne liikmesriigi territooriumil.

32 Teiseks ei ole eelkõige lingvistilistel, ajaloolistel, sotsiaalsetel või kultuurilistel põhjustel sellised tähised, mida asjaomane avalikus võib tajuda avaliku korra või üldtunnustatud moraalipõhimõtetega vastuolus olevatena, kõigis liikmesriikides ühed ja samad.

33 Seega mõjutavad seda, kas kaubamärki tajutakse avaliku korra või üldtunnustatud moraalipõhimõtetega vastuolus olevana või mitte, asjaomase avalikkuse osaks olevate tarbijate asukoha liikmesriigile eriomased asjaolud.

34 Järelikult tuleb asuda seisukohale, et määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 1 punktis f ette nähtud absoluutse keeldumispõhjuse kohaldamisel tuleb arvestada mitte üksnes kõigile liidu liikmesriikidele ühiste asjaoludega, vaid samuti eri liikmesriikide eriomaste asjaoludega, mis võivad mõjutada tähise tajumist nende liikmesriikide territooriumil asuva asjaomase avalikkuse poolt.

35 Hageja argumendid seda järeldust ei kõiguta.

36 Esiteks on ühenduse kaubamärgi kord iseseisev süsteem, mille kohaldamine on sõltumatu mis tahes siseriiklikust süsteemist (vt Üldkohtu 13. septembri 2005. aasta otsus kohtuasjas T-140/02: Sportwetten *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet - Intertops Sportwetten (INTERTOPS), EKL 2005, lk II-3247, punkt 31 ja seal viidatud kohtupraktika). Just sellest asjaolust tingituna tuleb määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 1 punktis f ette nähtud absoluutse keeldumispõhjuse olemasolule anda hinnang igal juhul selles sättes ette nähtud kriteeriumi põhjal, mida tõlgendades tuleb lähtuda tähise tajumisest liidu territooriumil või selle territooriumi ühes osas asuva asjaomase avalikkuse poolt. Seevastu ei ole ühenduse kaubamärgikorra iseseisva olemusega vastuolus tajumist mõjutada võivate, eri liikmesriikide eriomaste asjaoludega arvestamine.

37 Mis selles kontekstis puutub teatavate liikmesriikide õigusnormidesse ja haldustavasse, millele ühtlustamisamet on vaidlustatud otsuses viidanud, siis tuleb märkida, et nende asjaoludega on arvestatud mitte nende normatiivse väärtuse kaalutlusel, vaid selle tõttu, et tegemist on faktiliste tõenditega, mis võimaldavad hinnata seda, kuidas tajub asjassepuutuvates liikmesriikides asuv asjaomane avalikkus endise NSVL-iga

seotud sümboleid. Neil asjaoludel ei saa apellatsioonikojale ette heita sellega seoses ühenduse kaubamärgikorra iseseisva olemusega arvestamata jätmist.

38 Teiseks ei õigusta ühisturu arendamise eesmärk avaliku korra või üldtunnustatud moraalipõhimõtete kahjustamist selle turu ühes osas.

39 Kolmandaks, kuivõrd määruse nr 207/2009 artikli 76 lõikest 1 tuleneb, et asju menetledes kontrollib amet fakte omal algatusel, ei ole alust arvata, et eespool punktis 34 esitatud tõlgendus muudab registreerimise taotleja seisukohalt ülemäära koormavaks. Nimelt ühtlustamisamet on see, kes peab kontrollima absoluutsete keeldumispõhjuste esinemist kõikjal liidu territooriumil. Pärast seda on taotleja kord esitada märkused kontrollija poolt kontrollimise tulemusel tegelikult esitatud vastuväidete kohta.

40 Neljandaks on vajadus saavutada siseriiklik registreering ja see kehtivana hoida siis, kui kaubamärgile kohaldub mõni määruse nr 207/2009 artikli 7 lõikes 1 ette nähtud absoluutne keeldumispõhjus ainult liidu ühes osas, määruse nr 207/2009 põhjendusest 3 ja artikli 1 lõikest 2 tuleneva ühenduse kaubamärgi ühtse olemuse otsene tagajärg. See asjaolu tuleneb seega olemuslikult sellest määruse ülesehitusest.

41 Viiendaks näeb määruse nr 207/2009 artikli 110 lõige 2 ette võimaluse keelata registreeritud ühenduse kaubamärgi kasutamine. Seetõttu ei saa sellele sättele tugineda määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 1 punktis f ette nähtud absoluutse keeldumispõhjuse olemasolu kontrollimisel, mis eelneb kaubamärgi registreerimisele.

42 Kõige eeltoodu põhjal tuleb teha järeldus, et apellatsioonikoda ei rikkunud õigusnormi, otsustades esiteks, et määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 2 alusel tuleb kaubamärgi registreerimisest keelduda, kui selle määruse artikli 7 lõike 1 punktis f ette nähtud absoluutne keeldumispõhjus esineb ainult liidu ühes osas, s.h sõltuvalt juhtumist ühesainsas liikmesriigis, ja teiseks, et mõistete „avalik kord" ja „üldtunnustatud moraalipõhimõtted" tõlgendamisel tuleb arvestada eri liikmesriikide eriomaste asjaoludega.

43 Seega tuleb esimese väite esimene osa põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Väite teine osa, mis käsitleb määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 1 punkti f ja sama artikli lõike 2 kaubamärgi suhtes kohaldamisel tehtud hindamisviga

– Poolte argumendid

44 Tuginedes väite esimese osa raames esitatud määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 1 punkti f ja sama artikli lõike 2 omapoolsele tõlgendusele, väidab hageja, et taotletav kaubamärk ei ole liidus avaliku korra või üldtunnustatud moraalipõhimõtetega vastuolus ja järelikult ei oleks pidanud selle registreerimisest keelduma.

45 Sellega seoses väidab hageja, et erinevalt haakristist on endise NSVL-i riigivapi poliitiline tähendus tuhmistunud ja omandanud avangardiga seonduva provokatiivse tähendusvarjundi, nii et taotletav kaubamärk on saavutanud „uue eristavuse".

46 Hageja lisab, et embleem, millest koosneb taotletav kaubamärk, ei ole üheski liidu liikmesriigis keelatud ja pealegi lükkas komisjon 2005. aastal tagasi taotluse kehtestada kommunistlike sümbolite üldine keeld. See, et nende sümbolite teatavad kasutusviisid võivad Ungaris ja Leedus keelatud olla, ei oma registreerimismenetluses tähtsust.

47 Lõpuks väidab hageja, et ei ole välistatud, et taotletava kaubamärgi taoliste sümbolite kasutamise keeld, mis on ette nähtud Ungari ja Läti õiguses, võib olla vastuolus EIÕK-ga.

48 Ühtlustamisamet väidab, et hageja argumendid ei ole põhjendatud.

– Üldkohtu hinnang

49 Määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 1 punkti f kohaselt ei registreerita kaubamärke, mis on vastuolus avaliku korra või üldtunnustatud moraalipõhimõtetega.

50 Väite esimese osa puhul esitatud kaalutluste kohaselt tuleb tähise vastuolu avaliku korra või üldtunnustatud moraalipõhimõtetega kontrollida selle põhjal, kuidas tähist selle kaubamärgina kasutamise käigus tajub liidus või selle ühes osas asuv asjaomane avalikkus. Selleks osaks võib sõltuvalt juhtumist olla üksainus liikmesriik.

51 Kõigepealt ei ole käesoleval juhul vaidlustatud seda, et asjaomane avalikkus on lai avalikkus. Järelikult tuleb lähtuda sellest, kuidas tähist tajub mainitud avalikkuse hulka kuuluv keskmine tarbija, kelle tundlikkus ja taluvus on tavalisel tasemel.

52 Apellatsioonikoja järeldus, et taotletav kaubamärk on vastuolus avaliku korra ja üldtunnustatud moraalipõhimõtetega, põhineb eelkõige Ungaris valitsevat olukorda käsitlevate tõendite uurimisel selle otsustava mõju tõttu, mida NSVL lähiajaloo käigus mainitud liikmesriigile avaldas.

53 Apellatsioonikoda tugines esiteks seaduse 1978. évi IV. törvény a Büntetö Törvénykönyvröl (1978. aasta seadus nr IV karistusseadustiku kohta; edaspidi „Ungari karistusseadustik") artiklile 269/B pealkirjaga „Totalitarismi sümbolite kasutamine". See säte näeb ette:

„1) Isikud, kes

a) levitavad,

b) kasutavad avalikult,

c) näitavad avalikult,

haakristi, SS-i tunnusmärki, noolristi, sirpi ja vasarat, punaviisnurka või neid kujutavat sümbolit, kui puudub kuriteo koosseis, on toime pannud väärteo, mille eest karistatakse rahatrahviga.

2) Isikuid, kes panevad toime lõikes 1 nimetatud teod teadmiste levitamise, hariduse, teaduse, kunsti või ajaloolistest või tänapäevastest sündmustest teavitamise eesmärgil, ei karistata.

3) Lõigete 1 ja 2 sätteid ei kohaldata olemasolevate ametlike riigisümbolite kohta."

54 Apellatsioonikoda täpsustas, et Ungari karistusseadustiku kommenteeritud väljaande kohaselt tähistab sümbol ideoloogiat, isikut või sündmust ning sisaldab võimusümbolit või kujutist, mis on mõeldud tähise seostamiseks tähistatava ideoloogia, isiku või sündmusega. Lisaks hõlmab avalik kasutamine võimalust, et tähis esineb tootel kaubamärgina, siis kui seda toodet turustatakse.

55 Teiseks tugines apellatsioonikoda ametiasutuse Magyar Szabadalmi Hivatal (Ungari patendiamet), mille nimeks 1. jaanuarist 2011 alates on Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (Ungari intellektuaalomandi amet), juhistele, mille kohaselt on totalitarismi sümbolid vastuolus avaliku korraga.

56 Nende tõendite põhjal leidis apellatsioonikoda, et Ungaris asuv asjaomane avalikkus tajuks taotletavat kaubamärki avaliku korra ja üldtunnustatud moraalipõhimõtetega vastuolus olevana selle tõttu, et see sümboliseerib endist NSVL-i.

57 Selle järelduse põhjendatuse osas tuleb kõigepealt märkida, et määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 1 punktis f ette nähtud absoluutse keeldumispõhjuse olemasolu kontrollimisel ei ole siseriiklikul õigusel põhinevad tõendid, nagu need, mida käesoleval juhul uuris apellatsioonikoda, kohaldatavad normatiivse väärtuse kaalutlusel ja ei ole

seega normid, mis on ühtlustamisametile siduvad. Ühenduse kaubamärgikord on nimelt iseseisev süsteem, mille kohaldamine on sõltumatu mis tahes siseriiklikust süsteemist, nagu on meenutatud eespool punktis 36.

58 Sellele vaatamata on mainitud asjaolud faktilisteks tõenditeks, mille põhjal saab anda hinnangu sellele, kuidas asjassepuutuvas liikmesriigis asuv asjaomane avalikkus tajub teatavaid tähiste kategooriaid.

59 Nõnda nähtub käesoleval juhul Ungari karistusseadustiku artiklist 269/B, nii nagu seda on õigusteaduses tõlgendatud ja haldustavas rakendatud, et Ungari seadusandja on pidanud vajalikuks keelata teatavad „totalitarismi sümbolite", s.h sirp ja vasar ning punaviisnurk, kasutusviisid. Selle keelu rikkumisel, mis hõlmab ka selliste tähiste kasutamist kaubamärgina, kohaldatakse kriminaalkaristust.

60 Hageja ei vaidlusta apellatsioonikoja järeldust, et keeld kasutada „totalitarismi sümboleid" kaubamärgina tähendab, et neid sümboleid tajutakse Ungaris avaliku korra või üldtunnustatud moraalipõhimõtetega vastuolus olevana.

61 Ka ei ole vaidlustatud seda, et taotletav kaubamärk on endise NSVL-i riigivapi reproduktsioon ja sellel on kujutatud just sirpi ja vasarat ning punaviisnurka.

62 Neil asjaoludel tuleb sedastada, et apellatsioonikoda ei ole teinud hindamisviga, tuvastades, et taotletava kaubamärgi kaubamärgina kasutamist tajub Ungaris asuv asjaomase avalikkuse oluline osa avaliku korra või üldtunnustatud moraalipõhimõtetega vastuolus olevana määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 1 punkti f tähenduses.

63 Hageja esitatud argumendid seda järeldust ei kõiguta.

64 Nõnda nähtub eeltoodust, et Ungari puhul ei ole endise NSVL-i riigivapi sisuline tähendus niivõrd tuhmistunud või muutunud, et seda ei tajutaks enam poliitilise sümbolina. Nagu apellatsioonikoda nentis, on Ungaris asuva asjaomase avalikkuse oluline osa tunda saanud endise NSVL-i otsustava mõju perioodi.

65 Sellele lisandub asjaolu, et taotletava kaubamärgi puhul on piirdutud endise NSVL-i riigivapi reproduktsiooniga ja see kaubamärk ei sisalda seega elemente, mis võiksid selle sümboli sisulist tähendust tuhmistada või muuta.

66 Käesoleval juhul ei oma tähtsust see, et „totalitarismi sümbolite" teatavad kasutusviisid ei ole Ungari õiguses keelatud. Eespool punktidest 27–29 ja 50 nähtub nimelt, et määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 1 punktis f ette nähtud absoluutse keeldumispõhjuse olemasolu kontrollimine peab toimuma lähtudes sellest, kuidas seda tähist tajutakse kaubamärgina kasutamise korral.

67 Viimaseks ei ole Üldkohus pädev andma hinnangut Ungari karistusseadustiku kooskõlale EIÕK-ga. Igal juhul ei ole see asjaolu käesoleval juhul asjakohane, kuna eespool punktidest 57 ja 58 ilmneb, et selle sättega tuleb arvestada mitte normatiivse väärtuse tõttu, vaid seetõttu, et tegemist on faktilise tõendiga, mis võimaldab anda hinnangu sellele, kuidas tajub tähist Ungaris asuv asjaomane avalikkus.

68 Seevastu EIÕK-ga tagatud ja liikmesriikide ühistest põhiseaduslikest tavadest tulenevad põhiõigused on EL lepingu artikli 6 lõike 3 kohaselt liidu õiguse üldpõhimõtted. Järelikult on põhiõiguste austamine selliste liidu õigusaktide nagu vaidlustatud otsus õiguspärasuse tingimus ja liidu kohtud peavad selle tagama.

69 EIÕK artikli 10 lõike 1 kohaselt on igaühel õigus sõnavabadusele, mis hõlmab eelkõige vabadust levitada teavet ja mõtteid ilma võimude sekkumiseta.

70 EIÕK artikli 10 lõige 2 näeb ette, et sõnavabaduse kasutamine võidakse allutada piirangutele, mis on fikseeritud seaduses ning on demokraatlikus ühiskonnas vajalikud riigi julgeoleku, territoriaalse terviklikkuse või ühiskondliku turvalisuse huvides, korratuste või kuritegude ärahoidmiseks, või kõlbluse kaitseks.

71 Hageja ei ole esitanud ühtegi argumenti tõendamaks, et taotletava kaubamärgi registreerimisest keeldumine kujutab endast sellist EIÕK artikli 10 lõikega 1 tagatud vabaduse kasutamisse sekkumist, mis ei vasta selle artikli lõikes 2 kehtestatud tingimustele. Igal juhul ei saa hageja seega käesolevas vaidluses põhjendatult EIÕK-le tugineda.

72 Kõike eeltoodut arvestades tuleb sedastada, et apellatsioonikoda ei ole teinud hindamisviga, kui ta otsustas, et Ungaris asuv asjaomane avalikkus tajub taotletavat kaubamärki avaliku korra ja üldtunnustatud moraalipõhimõtetega vastuolus olevana ja seega tuleb kaubamärgi registreerimisest määruse nr 207/2009 artikli 7 lõike 1 punkti f ja sama artikli lõike 2 alusel keelduda.

73 Niisiis tuleb esimese väite teine osa põhjendamatuse tõttu tagasi lükata, ilma et oleks vaja uurida muid apellatsioonikoja poolt kontrollitud asjaolusid, mis puudutavad seda, kuidas tajub tähist Lätis ja Tšehhi Vabariigis asuv asjaomane avalikkus.

74 Kuna esimese väite mõlemad osad on tagasi lükatud, tuleb see väide tagasi lükata.

Teine väide, mis käsitleb õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte ja õiguskindluse põhimõtte rikkumist

Poolte argumendid

75 Hageja väitel rikkus apellatsioonikoda õiguspärase ootuse kaitse põhimõtet ja õiguskindluse põhimõtet sellega, et keeldus kaubamärgi registreerimisest, samas kui ühtlustamisamet oli nõustunud registreerima hageja kaubamärgi nr 3958154, mis kujutab sama tähist ja mida kontrolliti taotletava kaubamärgiga samadel tingimustel. Hageja sõnul andis ühtlustamisamet kaubamärki nr 3958154 registreerides tegelikult hagejale konkreetse ja tingimusteta faktilise tagatise, et asjaomase kaubamärgi saab registreerida.

76 Sellega seoses vastustab hageja apellatsioonikoja argumendi, et kaubamärk nr 3958154 registreeriti ekslikult. Nimelt ei ole taotleja ülesanne teha kindlaks, kas kontrolli tulemus on usaldusväärne. Hoopis ühtlustamisamet on see, kes peab läbi viima põhjaliku ja asjakohase analüüsi ning kohaldama määrust nr 207/2009 selgelt ja kindlalt.

77 Hageja lisab, et tema teada ei tehtud kaubamärgi nr 3958154 kontrollimismenetluse käigus ühtegi viga.

78 Ühtlustamisameti vastuväitel on hageja argumendid põhjendamata.

Üldkohtu hinnang

79 Kohtupraktika kohaselt tuleb apellatsioonikodade otsuste õiguspärasust hinnata üksnes määruse nr 207/2009 alusel, nii nagu seda on tõlgendanud liidu kohus, mitte ühtlustamisameti varasema otsustuspraktika alusel (Üldkohtu 27. veebruari 2002. aasta otsus kohtuasjas T-106/00: Streamserve *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet (STREAMSERVE), EKL 2002, lk II-723, punkt 66).

80 Järelikult ei saa hageja põhjendatult väita, et kaubamärki nr 3958154 registreerides andis ühtlustamisamet hagejale tagatise, et asjaomase kaubamärgi saab registreerida. Seda enam ei saa hageja sellega seoses põhjendatult tugineda õiguskindluse põhimõtte rikkumisele.

81 Sõltumata sellest, kas kaubamärgi nr 3958154 registreerimisel tehti viga või mitte, ei ole esimese väite uurimine võimaldanud tuvastada, et vaidlustatud otsuse puhul, mis on ainus käesolevas hagis osundatud otsus, oleks tegemist määruse nr 207/2009 mis tahes rikkumisega.

82 Neid kaalutlusi arvestades tuleb teine väide tagasi lükata ning seega jätta hagi tervikuna rahuldamata.

Kohtukulud

83 Üldkohtu kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna hageja on kohtuvaidluse kaotanud, mõistetakse kohtukulud vastavalt ühtlustamisameti nõudele välja hagejalt.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (neljas koda)

otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Couture Tech Ltd-lt.

Pelikánová Jürimäe Van der Woude

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 20. septembril 2011 Luxembourgis.

Allkirjad